

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 10 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Convocare.

Cătăronii din cercurile electorale ale Sibiiului, al Cismădiei, al Nocrichului, al Cristianului și al Sebeșului, sunt prin aceasta rugați a lua parte la

adunarea poporală,

care se va ține în Sibiu, Marti, în 13/26 Martie 1907, la oarele 11 din zi, în sala dela „Casa societății” (Gesellschaftshaus).

Program:

1. Deschiderea adunării.
 2. Dezbateri asupra situațiunii politice.
 2. Dezbateri asupra proiectelor de lege ale guvernului, cu privire la școalele elementare.
 3. Proiect de rezoluție.
 5. Închiderea adunării.
- Sibiu, 4/17 Martie 1907.

Dr. Liviu Leményi m. p. Parteniu Cosma m. p. Ioan de Preda m. p. Alexandru Lebu m. p. Dr. Octavian Rusu m. p. Nicolae Ivan m. p. Mateiu Voilean m. p. Dr. Miron Cristea m. p. Dr. Ilie Beu m. p. Lazar Tritean m. p. Teodor V. Păcățian m. p. Ioan Droc m. p. Dr. Avram Tincu m. p. Dr. Eugen Piso m. p. Dr. Dumitru Ștefan m. p. Dr. Șpan m. p. Emil Verzariu m. p. Dr. Fincu m. p. Dr. Lucian Borcia m. p. Dr. Nicolae Bălan m. p. Dr. Aurel Frăciunescu m. p. Octavian Goga m. p. Dr. Ioan Borcia m. p. Dr. Ioan Lupaș m. p. Octavian Iăslăuan m. p. Ermil Borciș m. p. Victor Tordașianu m. p. Eugen Vancu m. p. Demetriu Cunțan m. p. Dr. Ioan Fruma m. p. Dr. Vasile Dan de Apșa m. p. Silvestru Moldovan m. p. Dr. Tiberiu Bredicean m. p. Timoteiu Popoviciu m. p. Dr. George Măcelariu m. p. Dr. Nicolau Schiau m. p. Dumitru Vulc m. p. Dr. Nicolau Comșa m. p. Ioan St. Banciu m. p. Ioan Bojița m. p. Dr. Nicolau Lazar m. p. Constantin Crețoiescu m. p. George Tatar m. p. Dimitrie Comșa m. p. Vasile Stan m. p.

Partidul Nemților.

Sibiu, 20 Martie n.

Dintre toate popoarele nemaghiare ale Ungariei, până acuma Nemții erau mai de încredere și mai de nădejde pentru politica maghiară. Element bun și sigur la alegeri, întrucât totdeauna Nemții, mai ales Șvabii din Banat, au mers cu cel mai tare, cu candidatul stăpânirii, de multeori în contra intereselor lor proprii, și element bun și pentru maghiarizare, pentru că printre Nemți aproape pretutindenea e introdusă limba statului ca limbă de afaceri la comună, și ca limbă de propunere în școală, ba pe unele locuri chiar și ca limbă de predicare în biserică.

Dar numai până aici a putut merge întregul proces de maghiarizare și la Nemți, mai departe nu. De fapt maghiarizat n'a fost până acuma nici unul, nici dintre ei, cu

toate măsurile de maghiarizare. Tăranul din comunele germane e și acuma Neamț, ori Șvab, ca mai nainte. S'a maghiarizat însă inteligența acestui popor, aproape întreagă, dacă nu chiar întreagă. Copilul de Șvab, trecut odată prin școale medii și școale superioare, nu mai e Neamț, ci Ungur desăvârșit, și, lucrul naibei, cel mai încarnat — șovinist maghiar.

De unde vine aceasta, e o chestie cu care își vor fi bătut capul și Nemții din destul. Noi credem a-i putea afla izvorul în faptul, că Nemții din Banat și Ungaria nu au școale proprii, școale medii, și nu au nici precauțiunea de a-și trimite copiii barem pe un an, doi, la școalele săsești din Ardeal, unde sigur că s'ar deștepta în ei conștiința națională.

Faptul e deci, că Nemții din Banat și Ungaria nu au inteligență, care să-i conducă, și astfel conducătorii lor sunt notarii, preoții și învățătorii, toți intrați în apele șovinismului maghiar. Ei sunt acolo, unde eram noi pe vremea, când ni-s'a maghiarizat aristocrația, inteligența. Popor bun, sânguinos, cruțător, însă numai popor, fără clasă inteligentă.

Trebue însă că le-a ajuns și lor cuțitul la os, pentru că în zilele trecute s'au constituit în partid politic, grație inițiativei luate de vre-o doi, trei inteligenți, rămași încă neatacați de boala maghiarizării. Și-au formulat un program politic, pe baza căruia vreau să formeze „partidul poporal german” din Ungaria, și programul lor e prevăzut până acuma cu vre-o patru mii de subscrieri, tot de ale Nemților cu drept de vot, de prin diferitele comitate ale Ungariei.

În programul lor Nemții spun, că față de patrie păstrează aceiași iubire și alipire pe care au avut-o și în trecut. Cer însă dela stat următoarele: Executarea legii de naționalități, pentru ca limba germană să se poată valida pe întreaga linie în viața publică; cer limba lor proprie ca limbă de afaceri la comune, precum și în școale și biserici; cer libertate de întrunire și asociare, precum și îmbunătățirea libertății de presă; cer vot universal și secret la alegeri, precum și o arondare nouă și dreaptă a cercurilor electorale, și în urmă cer reforme în administrație, pentru ca sistemul de asuprire pentru naționalități să înceteze.

Acesta e pe scurt programul partidului poporal german din Ungaria și Banat, care era să fie votat și acceptat din partea unei mari adunări poporale, ce se convocase la Biled, o comună fruntașă în comitatul Torontalului, dar adunarea a fost oprită. Aderenții partidului și-au tipărit deci programul și l-au împărțit gazetelor, ca să se iee act despre constituirea partidului, care sigur că și-a ales comitetul de conducere în vre-o adunare mai restrânsă, și ținută cu excluderea publicității, și mai ales a organelor publice.

Ne bucurăm, că încep să deosemne de viață națională și Nemții

din Ungaria și Banat, până aci material de luptă politică pentru toate guvernele, și nu aprobăm deloc tonul cu care presa maghiară întimpină această nevinovată mișcare politică, menită să aducă liniște și mulțămire în țară, iar nu să propage ură și dușmănie în contra Ungurimei și în contra patriei maghiare, cum se tânguște de exemplu ziarul „Alkotmány”, într'un violent articol, scris în chestia aceasta, și celelalte ziare maghiare, toate.

Nu, nici o naționalitate nemaghiară din patria aceasta, și astfel nici Nemții din Banat și Ungaria, nu se poartă cu gândul de a duce luptă în contra Ungurismului, ori chiar în contra patriei ungare, care e și a lor; ci toate, acum deci și Nemții, poartă luptă de apărare, pentru ca să nu li-se iee aceea ce e al lor, și ce lor le compete, după toate legile firești: limba, legea și moșia. Și tocmai faptul, că acum și Nemții, blajinii Nemți din Banat și Ungaria, vin și întăresc rândurile luptătorilor pentru drepturile naționale, ar trebui să pună pe gânduri pe cei dela conducere și să-i convingă, că totuși e ceva putred în — Danemarca! Să caute și să dea deci fiecăruia aceea ce îi compete după lege, după drept și dreptate, și atunci, cum zice Nemții în programul lor: „Ungaria va fi țara popoarelor libere și fericite, împlinindu-se cu adevărat cuvântul celui mai mare Maghiar: Ungaria nu a fost, ci va fi”, — căci numai o Ungarie mulțămită poate să ajungă mare și temută.

Alegerea dela Lugoj. Comitetul central al comitatului Caraș-Severin a pus ziua de alegere de deputat în cercul Lugojului pe 27 Martie nou. Votarea se va face la trei comisiuni, după ce numărul alegătorilor trece peste patru mii (dintre cari 1200 sunt Nemți și Unguri, restul Români). Partidul național român a candidat Luni cu mare însuflețire de nou pe dnul protopresbiter Dr. George Popoviciu. În cerc au sosit deja sumedenie de jandarmi, pentru susținerea ordinii.

Din parlament. Luni dieta a continuat și a terminat discuția asupra proiectului de lege despre salarizarea învățătorilor dela școalele de stat, iar Marti a luat în discuție alte proiecte de lege mai mărunte, cari probabil vor fi votate în ședința de astăzi. Dieta ia apoi vacanță până în 4 Aprilie n. când se va începe discuția asupra proiectului de lege despre salarizarea învățătorilor dela școalele comunale și confesionale.

Pactul cu Austria. Duminecă seara a sosit la Budapesta prim-ministrul austriac, baronul Beck, însoțit de ministrul de finanțe, de cel de comerț și de alți înalți funcționari, pentru a continua pertractările cu guvernul ungar în chestia pactului vamal-comercial. Vor rămâne până astăzi, Mercuri, în capitala noastră, dar prospecte nu sunt, că se va ajunge la vre-o înțelegere. Deci... se vor continua pertractările altă dată.

Moștenitorul de tron la Berlin

A produs mare senzație în lumea politică faptul, că moștenitorul nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, a mers Marti, săptămâna trecută, la Berlin și a avut o întrevedere lungă cu Împăratul Wilhelm al Germaniei. Arhiducele a fost torit incognito. Se spunea la început, scopul călătoriei a fost consultarea specialist cu privire la o boală de care pătimește moștenitorul de tron, dar după ce cu medicii n'a avut o întâlnire, ci a avut întrevedere cu Împăratul Wilhelm, care nu e medic, se deduce cu socoteala, că mari lucruri politice s'au făcut necesară mergerea moștenitorului nostru de tron la Berlin, pentru a cere sfatul împăratului Wilhelm. Combinații de tot felul s'ar putea face pe tema aceasta, dar ne reținem dela ele, și acceptăm, ca viitoriul să ne spună, care a fost adevăratul scop al acestei călătorii.

Din protopresbiterate

Sinodul protopresbiter al tractului Alba-Iulia — 15 Martie

Sinodul protopresbiter al tractului Alba-Iulia s'a ținut anul acesta în 15 Martie.

Săvârșindu-se întâi, „Invocarea Sfântului” membrii sinodului s'au adunat în școala confesională din Alba-Iulia oraș, a cărei localitate a fost destinată pentru ținerea ședinței.

Prezidentul constată numărul de preșbiteri pentru a se putea aduce concluse valide enunță ca ales notar al sinodului pe protopopul Alex. Băieșan, apoi își rostește cuvântul de deschidere, în care face referință la privire asupra faptelor săvârșite în anul precedent de 5 ani a tractului.

Din lucrările enumerate fiecare preșbiter a putut convinge cu satisfacție despre împlinirea datorinței cu conștiințiositate din partea șefului tractului, și despre mersul pe calea progresului a bisericii în tract.

După rostirea cuvântului de deschidere, care a stârnit în inimele ascultătorilor complăcere generală, părintele protopop I. Teculescu, expune raportul special despre mersul afacerilor în cursul anului 1906.

La afacerile tractuale constată lucrările toate s'au executat în ordine după natura lor.

Mersul normal și tot înspre progres e nota, care caracterizează afacerile tractului nostru.

Sinodul, după ascultarea raportului ia spre știre cu plăcere.

Se dă cetire rațiocinului protopopului I. Teculescu, expune raportul special despre mersul afacerilor în cursul anului 1906.

Căzând în competența sinodului compunerea bugetului pe 1907, acesta se stabilește și votează.

Prezidentul dă apoi unele explicații cu privire la modul cum au a se face verificările parohiilor din tract, conform din. consistoriului arhidiecezan Nr. 1907.

Se deschide discuție, făcută cu seriozitate și iubire de progres și se bilește clasificarea parohiilor după stările ratele împrejurări, cu rugarea, ca la timp să se țină cont de aceste proiecte. Apoi urmează un punct semnat.

În vederea pericolului ce amenință autonomia bisericii noastre, ca singura

toare a școlii confesionale se aduce cu mare însuflețire și cu unanimitate concluziun următor:

„Sinodul protopresbiteral, întrunit în sesiunea sa anuală, ca reprezentanță a preoției și comunelor parohiale din protopresbiterat, pe temeiul §. 50 pct. 4 (ingrirea pentru susținerea vazei și autonomiei bisericești) din Stat. Organic, își ține de față datorința a protesta împotriva dispozițiilor, cari taie fără cruțare în dreptul bisericești noastre, ca susținătoare a școlii confesionale — cuprinse în proiectul de lege al ministrului de culte al țării — când pe calea aceasta pe Înălții Prelați, încă până la izbândă lupta pornită cu hotărâre pentru delăturarea dispozițiilor din proiect, cari ating și va autonomia bisericii române drept oare de răsărit din patria noastră.”

Ca verificatori se aleg membrii Florian Ștefănescu și Rubin Patîța.

Eshauriată fiind ordinea de zi, președintele mulțamește membrilor pentru participare și conlucrarea armonioasă la a-cărea concluziunilor și declară sinodul închis.

Secretarul.

Abirea deputatului Dr. Vaida,

în dieta țării Luni, 11 Martie n. (Urmare).

On. Cameră! Ce poate simți poporul, când executorul încasează darea, ca ministrul să poată ridica salariul învățătorilor de stat? Executorul încasează darea de școală pentru școlile confesionale. Nu-i nevoie ca noi să agităm. Este material de agitație prea destul la d-voastră, și d-voastră și guvernul trecut sunteți a-căra, cari sgândăriți văpaia agitației și e-astea numai de timp, ca văpaia aceasta prindă flăcări colosale. (Așa-i! pe bănușul naționalităților). Eu cred că în legătura cu acest proiect se pot mulțumi și fesiunile și naționalitățile. Trebuie fă-șe posibil, cu ajutorul subvenției și do-ște de stat, ca confesiunile să-și poată fi bine învățătorii și mai ușor să-și susțină școlile.

Pentru că repet e mai ușor să întâ-șie pe noi, decât să zidești pe bază nouă. Dacă ar fi datoria guvernului, să nu-ște servicii de cortezie și să nu de-ște confesiunile, când lichidează aju-șriul de stat, ci să respecte exact para-șaful legii care zice că „După ce s'a sim-șe necesitatea ca greco-orientali să se-șpe în două ținuturi independente cu-ște și să exercită independent și în-șe autonom relațiile interne pe baza art. 8 din 1848, susținându-se odată dreptul de supremă inspecție al Maiestății Sale, credincioșii celor două-ște sunt îndreptățiți să-și exerce in-șe chesțiile bisericești, școlare și-șe naționale, în cadrul legilor țării no-șre, în adunările bisericești ce se vor con-șe din când în când după prealabila in-științare a Maiestății Sale, sub conducere-șe respectivilor mitropoliți și să-și mani-șe independent prin subalterni lor-ște, în înțelesul legilor alcătuite de-șe și sancționate de Maiestatea Sa.”

Căci de, On. Cameră, însemnează că, după anul 18 din art. de lege dela 1848, și îl comparăm cu §-ul 3 al legii din 1848, că statul e dator să se îngri-șe și de salariile învățătorilor confesio-șali, așa că acest ajutor să fie dat fo-șor.

Președintele: Pardon, dl. deputat a tre-șde la chestia învățătorilor confesio-șali. Nu pot admite acest lucru deci fac-șu pe dl. deputat să rămână la obiect, dacă nu, îl detrag cuvântul. (Aprobări).

Dr. A. Vaida: On. Cameră! În pro-șecut e vorba despre aceea, că ce-șe voi vor avea confesiunile la execu-șia acestor legi. Deci eu cred de nece-șsitate poziția lor, ceea-ce nu se re-șsalariul învățătorilor confesionali ci-ștu dintr-o chestie și cei de stat și-șe de motiv vreau să accentuez pe-șe, că la reformarea proiectată sunt lu-șe în combinație și cateheții dela șco-șle de stat, o chestie care trebuie resol-șe împreună cu fruntașii confesiunilor, și cred că nu m'am abătut de la

Președintele: Te-am făcut deja de două ori atent, deci îți mai spun încă odată, că dacă nu rămâi la obiect, îți detrag cu-șvântul fără nici o motivare. (Aprobări la coaliționiști: Așa-i! Corect!)

Barabás Béla: Nu e corect!

Cor. Brediceanu: Asta-i suprimarea li-șbertății cuvântului.

Președintele: Pardon, aici nu e vorba despre suprimarea libertății cuvântului. Asta-i numai calomnie aruncată în vânt din partea dlui deputat. (Așa-i! Așa-i! în stânga.) Acum e vorba despre învățătorii de stat, deci nu se admite, ca un orator să vorbească despre un proiect care va urma de acum încolo, despre învățătorii confesionali. Asta ar putea-o numai cu invo-șirea Camerei, după întrebarea expresă a președintelui. (Strigăte: Noi însă nu-i dăm voie!)

Dr. A. Vaida: On. Cameră! Cer scuze, vreau să observ numai, că sunt deja cu mult mai bine dresat din partea dlui pre-șident în privința aceasta, decât să pole-șmizez cu dl preșident. (Sgomot la națio-șnaliști).

Președintele: Știu! Nu dta, ci dl Cor. Brediceanu a vorbit.

Dr. A. Vaida: Ar fi doar cu puțință, ca On. Cameră să nu fie atât de strictă, ci să-mi dea voie de a vorbi acum, ca să nu fiu silit a vorbi mereu, la fiecare po-șziție, de aceea mai bine, cer acum voie dela Cameră, ca să pot vorbi. (Aprobări la naționaliști. Contreziceri și zgomot în stânga).

Președintele: Vă rog dlor, să nu dați această permisiune. Dl Vaida va putea vorbi despre învățătorii confesionali cu prilejul celui de-al doilea proiect, care tra-ștează despre ei. Camera însă are dreptul să vă admită rugămintea. Doriți, dle de-șputat, să o pun la vot?

Dr. A. Vaida: Nu doresc. Și doresc să privesc proiectul acesta și din punctul de vedere al educației fetelor. Învățătorii de stat ar trebui ținuti să înalte educația fetelor la un nivel mai ridicat. Toamă în cartea lui Halász, subiectul căreia este in-ștrucția primară de stat, se constată, că țărâna de ungur abea se pricepe la gos-șpodărie și la bucătărie, necum să știe carte. Ba cei mai mult, țărânul ungur are antipatie pentru ori ce îndeletnicire cu cartea și este mândru, că nevasta lui nu se pricepe decât la gospodărie. Socot că chestiunea aceasta se poate discuta cu prilejul acestui proiect de lege. Întreb deci pe dl preșident, dacă mi se îngădu-șe să vorbesc și despre educația fetelor? (Protestări în stânga. Răsete).

Președintele: Dacă doriți să vorbiți despre ea în legătură cu școala de stat, atunci să poate îngădui, căci școala pri-șmară de stat este frecventată de o potrivă de băieți și de fete. (Sgomot). Nu veți pu-ștea însă vorbi despre instrucția secundară a fetelor. (Răsete).

Dr. Vaida: Știu, că chestiunea edu-șcației femeiești supericare e odioasă în-șaintea On. Camere și nici până în ziua de azi n'am căpătat răspuns din partea dlui ministru de interne la interpe-lațiunea fă-șcută în chestia aceasta. După cum a bine-șvoit a observa și dl preșident, școala a-șceea o frecventează și băieți și fete. (Ilaritate). Din fetele acestea cresc femeile. În școala populară trebuie pusă baza vii-ștoarei societăți: fetele acestea așa trebuie să le creștem, încât din ele să devie fe-șmei, cari să poată fi spre folosul societății și statului.

Din cauza aceasta aș dori eu să mă estind asupra educației femeiești în șco-șlele populare.

Cum ar trebui să fie educațiunea fe-șmească în școalele populare de stat? După părerea mea, noi ar trebui să urmărim exem-șplul Japonezilor. (Ilaritate). Sistemul japo-șnez nu numai din punct de vedere stra-ștegic e cel dintâi pe rotogolul pământului, ci și din punctul de vedere al instrucției.

Japonezii au împrumutat dela națio-șnile europene și americane ce e bun, răul însă nu și l-au însușit, au chibzuit, modificat bine, și au aplicat conform im-șprejurărilor lor specifice.

Imprejurarea aceasta le asigură vii-ștorul. În școalele japoneze încep deja să

se ocupe cu educația femeii în astfel de direcție, încât să păstreze marile tradiții naționale, ci să se cultive și tradițiunile și idealele singuraticelor clase și provincii.

Și noi avem nevoie, și noi trebuie să ne nizuim, ca să-i dăm fiecărei naționali-ștate școala sa proprie populară, iar în șco-șlele populare de stat, cari se află pe teri-ștor locuit de naționalități, să se propună în limba respectivei naționalități. Ar tre-șbui să dăm posibilitatea cultivării tradi-șțiunilor, pentru că numai astfel poate în-șflori țara. Și ceea ce privește mai de a-șproape cultura poporului și în deosebi cul-ștura femeii, trebuie să punem preț foarte mare, ca să instruăm fetele în toate ra-șmurile gospodăriei, în toate acele obiecte, cari aparțin chemării specifice femeiești.

Nu mai dacă în școalele populare pun ministrii și guvernele noastre de instruc-șție publică baza acestei dezvoltări, numai atunci va fi posibil, ca chestiunea feminis-șmului, în loc să devie mai acută, să peardă din interes. Până când însă stările de azi nu se schimbă, află de bine ca să satis-șfacem cerințelor instrucțiunilor superioare femeiești la universitate, ba aș dori — cu toate că aceasta nu se ține strict de che-șstie, ca să avem și noi universitate spe-șcială pentru femei, precum se află deja în Tokio.

Nu voesc — căci mi-e teamă să a-șjung în colisie cu ordinea de zi — nu voesc să mă extind asupra acestei teme de mare importanță și foarte interesantă, cu toate că aș fi dorit foarte mult, să po-șlemizez puțin în cadrul discuției de astăzi cu dl coleg Kmety.

Dar de oarece sunt silit să mă mă-șrginesc numai la școalele populare de stat, mă abat dela intențiile mele și trec la ideile specifice ale învățătorilor de stat, asupra acestui proiect de lege.

Proiectul acesta privește în rândul întâiu pe învățătorii de stat și ei mai ales sunt interesați. Din pricina aceasta pe semne ei l-au chibzuit și desbătut foarte bine și au adresat Camerii și fiecărui de-șputat în parte câte un memoriu. Memo-șriul acesta expune foarte bine punctul de vedere al învățătorilor și este deci nevoe ca să mă opresc asupra lui. Nu voesc să prelungec într'adin discuția. Domnii de-șputați guvernamentali nu s'au înscris la cuvânt și nu este probabil că ei să-și ex-șpună aici vederile. Este deci de datoria mea de a-mi însuși acest memoriu al în-șvțătorilor de stat și de a vi-l face ou-șnoscut pe de-a întregul. Memoriul acesta cuprinde niște observații foarte intere-șsante și nimerite, privitoare la proiect. Le voi citi și imi voi face comentariile po-ștrivit cu felul meu de a privi chestiunea.

Iată ce spune memoriul cu privire la articolul 2 din proiectul acesta (citează un pasaj mai lung).

Președintele roagă pe orator să vor-șbească mai tare, căci nu-l aude.

Dr. A. Vaida (citează mai departe): La noi încă s'ar putea să înaintăm pe în-șvțători ca bunăoară în Franția, tot la cinci ani cu câte un grad. Atunci în-șvțătorii s'ar îndemna să-și împlinescă da-ștoria cât mai bine, având nădejde de a înainta. Astăzi învățătorul atârână cu de-șsăvârșire dela ministrul, care se află la cârma instrucției publice. Acesta îl poate muta oricând, dupăcum va reuși la desba-șterea celorlalte articole.

Învățătorul deci este supus cu desă-șvârșire arbitrarului. Ba se poate întâm-șpla cazul, ca în loc să fie înaintat și lea-șfă să-i crească, învățătorul să fie retrogradat, să i-se taie din lea-șfă. Anomalia aceasta s'ar fi putut înlătura, dacă proiectul nu ar fi fost adoptat ca baza sistemului de categorii, ci al înaintărilor.

Acoste categorii de plată sunt foarte volnice, pentru că acela, care a codificat acest proiect nu putea să știe, ce fel de relații de traiu sunt în comuna outare, oricât de mult ar cunoaște țara și chiar din acest motiv s'a întâmplat, că întreg proiectul nu-i altceva decât „poutpouril” unui codificator. De fapt, omul rămâne surprins, cum a putut să vină cineva la cameră cu un asemenea proiect.

Dar amez. Memoriul învățătorii-șlor de stat face la §-ul patru următoarea

observație. (cetește). Pasăgiul acesta e cel mai principal al gravamenelor învățăto-șrilor. Pentru că în patria noastră acolo au-ștat școalele, unde susținătorul șco-șlelor nu putea să le susțină. Cu aceste școale au luat și învățători, cari erau rău plătiți. Completându-se aceste școale, s'au creat posturi nouă de învățători.

Președintele: Aș dori să văd ministerul a de-șputat pe cei mai vrednici, — așa cre-șdem, că trebuie să fie, — o foarte bună observație a învățătorilor! și ar fi deci trist și neadecvat, ca serviciul aceloră să se facă pe baza serviciului exclusiv de stat, fără a conșidera serviciul anterior, etc., (citează pe un memoriu al în-șvțătorilor). Acesta e foarte eolant, că învățătorii au dreptul să se pună împo-ștriva acestui punct. Dacă mai de-șparte din memoriul în-șvțătorilor, ară-ștând cum acestia sunt pedinași dela o școală la alta, și cum numai cu o armu-ștați la o școală de stat li-se socotesc anii de serviciu).

On. cameră! Cred, că oricine va re-șcunoaște, că făcând aceste constatări, nu am fost condus nici de interese națio-șnaliste, de clasă, sau de stat, ci numai de interesele juste ale învățătorii-șmei. În adevăr cazurile înșirate ne fac să înțevădem niște stări foarte ciudate. Po-șfiți și studiați numai §. 4 al proiectului de lege, la timpul său — deși s'a insis-ștat asupra acestor nevoi, — d-voastră ați lă-șsat să se strecoare acest §. Acum e târ-șziu, dar nu e prea târziu pentru a pre-șvedea cele ce trebuie să urmeze.

Președintele: Te rog foarte frumos, dle deputat să vorbești ceva mai tare, căci stenografii nu pot înțelege nimic din dis-șcursul d-tale. (Așa e! Așa e! în stânga). Nu pot permite, ca d-ta să vorbești așa de încet aici în cameră, încât nici nu se aude nimic. (Aprobări. S'auzim! S'auzim!)

Dr. A. Vaida: Eu imi voi face voia după ce voi putea plămâni, dar în schimb vă rog și pe d-voastră să binevoiți a mă cruța cu murmurul d-voastră. (Ilaritate).

Președintele: Să-mi dai voie dle depu-ștat, această observare mă privește pe mine. Eu fac atenți totdeauna pe doi deputați când murmura. (Așa e, adevărat!) Acum e o liniște, încât se aude și musca zbu-șrând, și din vorbiră d-tale tot nu înțeleg, nici o vorbă.

Voci: Vini mai aproape!

Dr. A. Vaida: On. Cameră! Referi-ștor la § 56 memoriul învățătorilor face observația, că nu-i lucru cinstit de a des-șpoia învățătorii de stat de favorul cel dă legea din 1868 art. XXXVIII de a folosi locuință în natură și grădini de un pă-ștrar de jugăr. Ba trebuie luate în seamă și celelalte amănunte, ca învățătorii să poată câștiga condițiile de trai mai ușor.

Cine cunoaște relațiile dela țară — ceea ce presupun că cunoaște ori care — știe, că nu i de ajuns, dacă învățătorul își capătă această lea-șfă. Are mare lipsă de acel pământ, de grădină, pentru că dacă ar fi silit să-și cumpere bucatele, i-ar trebui o lea-șfă de patru ori așa de mare, căci în cazuri de acestea învățătorului, care de regulă are copii mulți, nu-i ajunge lea-șfa nici pe haine. Am auzit răsete când am vorbit de grajd și coteț. Asta nu-i de răz-șli trece de răs bietului învățătoriu, dacă n'are o vâcută la casă. Iar asta numai în grajd o poate ține. De aceea e de lipsă, ca acest proiect să se extindă și asupra grajdului și a cotețului. Acest coteț des-șprețuit la noi, are mare însemnătate, — are la popor, ba chiar și la domni, pen-ștrucă nici acestia nu pot fi fără șuncii și slămini. Învățătorul încă are lipsă de carne de porc, iar porcul de coteț. De aceea eu aprob întru toate observările făcute de memoriul învățătorilor la § 6 și acelea încă, cari se referă la coteț. Pasările de curte dau la state cea mai deasă hrană de carne, acolo se taie rar vife. Carnea de vită e acolo așa de rară, cum sunt la orașe mari paserile, pentru omul sărac, iar dacă învățătoarea e harnică, poate valoriza ouăle și să cultive găini.

Mai are o parte această chestie în-șsemnată, atât din punct de vedere prac-știc, cât și principiar, adică această în-șvțătoarea poate face mai mult în interesul

binelui poporului decât învățătorul. Pentru învățătorul, dacă e om harnic și conștient, poate învăța pe copii multe poezii, geografie, constituție, sau mai știu și eu ce, dar când copilul ajunge muncitor la câmp, le uită pe toate. Fetița care va da însă ajutor învățătoarei, nu va uita nicicând.

Vedem cât de mare e consumul ouălor; azi intră milioane în patrie din acest ram de economie; deci dl ministru de agricultură forțează cu drept cuvânt, ca să se îmbunătățească soiurile de găini. Va veni timpul, când vom exporta vagoane întregi de ouă și gălile la Londra, când vom avea la dispoziție vagoane preparate cu ghiță, ca să se poată transporta.

On. Cameră! Și eu țin de adevărat ceea ce a zis Bismarck, că în războiul dela 1870, au învins învățătorii germani asupra Francezilor, chiar pe cum învățătorii japonezi au învins pe Ruși. La asta mai adăugăm ocea: Învățătoarea e, și trebuie să fie un factor principal în chestiile vitale și economice ale țării, — instruiind și dând pildă bună de gospodărie. — Țăranul de pe Alföld, — având anumite venituri din ouă și pui, va profita mai mult decât din declamarea „Talpra magyar”-ului și a „Szózat”-ului, ori din cunoașterea de părtărie pământului de soare și a lunii de pământ. Puneți pond mai mare pe cultivarea în direcție practică a poporului.

Un orășan nu cunoaște viața dela sate, de aceea m'am extins asupra acestor teme. Deputații din provincie vor aproba de sigur cele expuse de mine, §-ul 7 e deci cu totul superfluu.

Nu e esențial, câți §-și cuprinde legea ci cele ce se cuprind în ei. De aceea rog pe dl ministru să asculte celece zice memorandumul învățătorilor la acest §, — fiind chestia importantă. (Sgomot mare).

Prez. (sună): Liniste dlor!

(Va urma).

NOUTĂȚI.

Adunare poporală se va ținea Duminecă la 24 Martie s. n. 1907 în piața comunei (Bonyha) *Bachnea* la orele 11 a. m. cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Votul universal. 3. Libertatea presei. 4. Proiectele de lege referitoare la școlile și învățătorii poporali confesionali. 5. Proiect de rezoluțiune. 6. Inchiderea adunării. Sunt invitați să iee parte locuitorii comitatului *Târnavai-mici*. Convocarea e subscrisă de 42 fruntași din comitat.

Dela „Academia Română”. Sesiunea ordinară a „Academiei Române”, se va deschide în 20 Martie v. (2 Aprilie n.) în București. Durata sesiunii va fi anul acesta de 20 zile.

Ordin nou. La inițiativa Maiestății Sale se va crea un nou ordin, care va fi acordat cetățenilor din Austro-Ungaria cu merite pe terenul vieții publice, și pe care vor avea dreptul să-l ceară toți aceia, cari au primit vreodată laudă ori recunoștință preafinală.

Dela comitat. Comitetul central al comitatului Sibiu ține ședință Sâmbătă, în 23 Martie la orele 10 dimineața, în sala mică a casei comitatense. Obiectul: alegerea unui membru suplent în comisiunea a patra de conscriere, în locul bolnavului Toma Ienciu și alte eventuale propuneri.

Distincție preafinală. Dl Dr. E. M. Cristea, fost membru în juriul „Expoziției generale române din 1906” și anume în secțiunea XI. pentru premiarea exponenților de lucruri bisericesti, a fost decorat de către Majestatea Sa Carol I. regele României cu ordinul „Coroana României”, în gradul de cavalier.

Meningita. Periculoasa boală meningită (întepănirea g. amazului) s'a ivit și în țara noastră. În comuna Belici, comitatul Trencin, s'au înregistrat opt cazuri, dintre cari cinci s'au terminat cu moarte.

Somn terminat cu moarte. Despre un caz foarte ciudat seriu ziaarele din Italia. Un funcționar dela căile ferate din Florența, s'a înolnăvit pe neașteptate și

a căzut numai decât într'un somn adânc, din care n'a mai putut fi deșteptat. A dormit cinci zile și în a cincea zi a mișcat numai puțin capul, apoi s'a întins și a murit.

Ninsori mari. Din Innsbruck se scrie, că pe unele locuri zăpada e de trei—patru metri de mare. O casă a fost acoperită de tot cu zăpadă. Un servitor s'a înecat în nea. De opt zile cade zăpada într'una.

Din țara Arabilor. În Egipt s'a întâmplat într'un sat, că Arabul a intrat în grajd, ca să dea fân boilor. Un bou l'a luat însă în coarne și l'a trinit la pământ atât de rău, că Arabul a murit. Autoritatea a venit la fața locului, a constatat crima, și a judecat la moarte pe bietul bou, care a și fost executat în toată regula. Ciu date legi și la Arabi!

Nu sunt recruți. Din cauza emigrației, comisia de asentare din comitatul Zemplén n'a avut anul acesta prea mult de lucru. Așa în pretura Ujhely din 904 obligatori la arme s'au prezentat numai 314, ceilalți numai cu puține excepții, sunt toți în America. Asemenea s'a întâmplat și în alte cercuri. În Bodrogköz din 1415 au lipsit 896, iar în Sátorajka din 600 au lipsit 400. Dacă va merge tot așa, rămâne țara fără apărători.

Impăratul Wilhelm în favorul Aromânilor. Din Constantinopol se anunță, că împăratul Wilhelm a intervenit direct pe lângă sultan în favorul Aromânilor. Aceasta n'ar fi primadată când Germania încurajază aspirațiunile românești. Se știe, că ambasada germană din Constantinopol a fost aceea, care a sprijinit de repeți ori diferitele demersuri ale legațiunii române. Așa seriu ziaarele din București.

Bolnavi uciși. Într'un spital din Upsala, un bolnav a omorât trei bolnavi, cari erau cu el în cameră, ear pe al patrulea l'a vulnerat grav. A comis fapta într'un atac de alienațiune mentală.

Sporul populației din România. Dintr'o statistică publicată de direcția generală sanitară română, reiese, că în cursul anului 1906 populația țării s'a sporit cu 100 587 suflete. Acest rezultat întrece toate excedentele de până acum.

Moarta din Vatican. Duminecă după amiază, când Papa avea să iasă din apartamentele sale pentru a merge la biserică, o muere bătrână a căzut leșinată și a murit. Papa, auzind despre tragedia întâmplare, a mers la moarta și i-a dat binecuvântare și deslegare, ordonând să fie înmormântată pe spesele sale.

Aviz. Am onoare a aduce la cunoștința onorabilului public, că *Atelierul de țesături și cusături* a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei în Orăștie, s'a deschis. În atelier se primesc comande și se pregătesc următorii articli de industrie de casă: costume, plăci pentru bluze și cămeși de noapte pentru bărbați, surtucuri pentru copii, jilauri cu cusături pentru domni, garnituri de fețe de masă pentru cafea și ceaiu, covoare, perdele, ștergere, mici obiecte practice, ca fugătoare, tablete, acoperitoare de pâne, de credenți și tot felul de țesături pentru menaj, ca ciarcafuri de pânză, măsurăți, ștergere de pâne, de talere, pocale și alte obiecte țesute și cusute. Modelele se pot alege la atelier, unde conducătoarea domnișoara Tiberia P. Barcian va servi cu deslăsurile necesare. Comandele se fac la subscrisa. Orăștie, la 15 Martie 1907. Victoria Dr. Erdélyi, directoară.

Dar pentru școala din Mihăleni. După credincioșii comunei bis. Mihăleni și-au deschis școala lor în edificiul cel nou cu anul școl. 906/907, pentru de a putea obține o adevărată școală de model nu numai după exterior, ci și după interior, s'a pus la cale acum mobilarea ei cu toate utensiliile necesare, donându-ni-se spre acest scop dela binefăcătoarea și jertfătoare instituțiune „Cristiana” din Brad suma de 50 coroane, iar dela marinimoșii creștini din comunele Bucium-Sasa și Bucium-Poeni s'a colectat prin domni Alexandru Macaveiu, cantor și Ioan Ionuț suma de 20 cor. 70 fileri, la care au contribuit următorii creștini: Lița, propr. de mine 1 cor., G. Scurteanu, propriet. de mine 20 fileri, Alexandru N. 30 fil., Ioan Paul, vicanotar 50 fileri, N. N. 40 fileri, Ioan Popa, jude comunal 1 cor., Vasile Macaveiu, propr. de mine 50 fileri, Alexandru Macaveiu 40 fileri, Maria Macaveiu n. Lupu 1 cor., Al. Macaveiu 1 cor., toți din Bucium-Sasa. Prația Teodor știopu 1 cor., cu discul din bis. B. Poeni 2 cor. 40 fileri, N. Adamovici, preot 1 coroană, A. Crăznice, propr. de mine 50 fil., Al. Lupu, proprietar de mine 50 fileri, S. m. Jurca

mendel, Trifa Alexandru, Simion Lup, Alexandru Jurca, fiecare câte 1 cor., George Lupu, inv. 60 fileri, Nicolae Papp, notar (Mogoș) 1 coroană, Nicolae I. Adamovici, comptabil 1 cor., Ioan Jurca șuntel, propr. de mine și comerciant 60 fileri, Nicolae Jurca șuntel, proprietar de mine 20 fil., Ceaușii Iancu, măestru păpușar 60 fileri, Alexandru Bogdan, comerciant 1 coroană, toți din Bucium-Poeni. Bunul Dumnezeu să le răsplătească tuturor marinimoșilor sprijinitori însuși jertfele aduse. Miheleni, la 2 Martie 1907 v. George Almășan, paroh gr. or. rom.

Farmacie românească. Ne permitem a recomanda atențiunii On. public din Alba Iulia și jur, că farmacia „la sf. Stefan” din piața Alba-Iuliei (lângă casa orășenească) o-dinoră a dlui Leo Stoffer, trece cu ziua de 4 Aprilie a. c. în proprietatea dlui Nic. Vlad, farmacist în Orăștie. Cunoșcând renumele bun ce și l-a câștigat această firmă în piața Orăștiei, nu ne îndoiim, că și farmacia cea nouă din piața Alba-Iuliei, condusă de fiul dsale dl Virgil Vlad, se va nizi ca în curând să-și câștige prin satisfacerea tuturor așteptărilor mușterilor săi, cea mai mare și mai deplină încredere. [78] 1—5

Cărți și reviste.

„Luceafărul” Nr. 4—5, a apărut, cu următorul Sumar: Dr. I. Lupaș: Din istoria școalelor noastre. Z. Bărsan: O noapte de demult (poezie). Nic. A. Berindei: Întâlnire. G. Noapte (poezie după Carducci). Z. Bărsan: Carlo Goldoni. Al doilea centenar dela nașterea sa. Gh. T. Din popor: Cântecul Salomeiei. Emil Isac: Povestea Dorului (poezie). *: Un centenar american. Octavian Goga: Ion crâșmarul (poezie). I. Borcia: Ifigenia în Taurida de Goethe. Act. III. Scena întâia. G. Bogdan-Duică: Scriitori din București (VIII): Convorbiri literare: Colaboratorii noi. M. S. Râmniceanu: Polemice. (Răsduns dlui G. Ibrăileanu). Liliac: Cântec (poezie). *: Giosue Carducci. Cronica: Incercări, Grădina de copii, Sculptorul Brăncuș, Ardeleanofobii, Rătăcirii, Premiul Luceafărului, Știri. Poșta Redacției și Administrației. Ilustrațiuni: C. Brăncuș: 2. Studii, Copilul, Carlo Goldoni, H. W. Longfellow, G. Carducci, C. Brăncuș.

Din public.†)

Mulțămite publice.

Convenirea socială a „Reuniunii sod. rom. din Sibiu.

La convenirea noastră socială din 3 Martie n. c., dată în favorul gimnaziului din Brad, au binevoit a suprasolvi Dr. Ilie Iancu, medic în Talmaci, 4 cor; Nicolae Togan, protopresbiter gr. cat. 3-60; dna Iulia Dancăș, conducătoarea școalei de menaj Dr. Dem. Borcia, colaborator la „Tel. Rom.”, fiecare câte 2 cor; Romul Simu inv. penz. cor. 1-40; Ioan Socia, comptabil. Dem. Popoviciu, inv. (sadu), Dr. I. Dobre, prof. Emil Comanescu, funcț. la „Albina”, dșoara Roma Șalușiu, Nic. Joandrea ospătar, fiecare câte 1 cor.; Dr. Zenovie Gheajea, cand. de adv., locot. Pecurariu, aspir. de ofițer Voina, Mușiu, concep. adv. Dr. Bănda, cand. de adv. Labonțiu, concipist adv., Oprea Șteflea, v. not. comit., fiecare câte 80 bani, Gregoriu Dengel, sergent mej., Ioan Sărbu, fiecare câte 50 bani. Afară de acestea la pălăria „Dzeu vede”, purtată de subscrisul prezidnt s'au dăruit în favorul fondului văduvelor și orfanilor, în total cor. 19-41. Pe când ne împlinim plăcută dorință a exprimă tuturor suprasolvenților cea mai adânc simțită mulțumită a noastră, rugăm totodată pe toți participanții și în deosebi pe dl prof. semin., Aug. Bena, care a binevoit a primi cu multă prevenire acompaniarea la clavier, să primescă recunoștința nefățărită a tuturor meseriașilor noștri, pentru felul cum sprijinea năzuințele noastre pentru întărirea clasei noastre de mijloc Sibiu 15 Martie n. 1907. Comitetul. P. S. m. Jurca

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

man, Ilie Drogoman, Achim Mărean, Ioan Barbu și Ioan Banea, fiecare câte 50 cenți și Ioan Băra 25 cenți, toți din Tichindeal; Dan Popa 50 cenți, din Ighidorf-rom., Dumitru Băra, Macavei Blagiu, Băra Simion, Pamfilie Florescu, Simion Dura și Ioan Sasu, fiecare câte 25 cenți, toți din Pianul-de-sus, Ioșif Tinta, Terpicon Ioan, Coileon Ioan, Felicon Vasile, fiecare câte 10 cenți, Zagrieon Ștefan și Grigorie Balon, fiecare câte 50 cenți, toți din Blaj, Nicolae Duma 25 cenți, din Căcoava, Ioan Sasu 5 cenți, Nicolae Marcu 25 cenți, Nicolae Micu și Oltean Doj, câte 50 cenți, Cristea Nicolae 50 cenți, Grădinar Ioan și Vesan Ioan, câte 25 cenți, Micu Samuil și Vasile Vezan, câte 10 cenți, toți din Păuca, Crăciun Bucurel, Visantie Grecu, câte 50 cenți și Bucur Tincu 25 cenți, toți din Rășinari asemenea Savu Dragomir 25 o., Nicolae Drăghiciu 30 cenți, din Săsciori, Vasile Tincu 10 c., din Rășinari, George Cucu 50 cenți, din Bungard, Mitru Toldeș, Nicolae Bărsan, N. Bărsan, Ioan Frățiciu, Dumitru Toldeș, Nicolae Marpozan, câte 20 cenți, N. Bărsan, Simion Bocșa, Zosim Tecontia, Maria Jiman, câte 25 o., Ioan Jiman 50 cenți, Nicolae Bușca 10 cenți, Zosim Petrișor și Zosim Preda, câte 5 cenți, toți din Alțina, Chirion Cuoio 20 cenți, din Voltina, Tămășoiu Ioan 25 o., din Ludoș, Ioan Orlandea 25 cenți, din Ruja, Alexă Morariu 25 cenți, din Laslea-mare, Lazar Zlăteriu și Ioan Costea, câte 10 cenți, din Hosman, Dumitru Florea 25 cenți, Ioan Mijia 10 cenți, toți din Ațel; Romulus Terbea, Nicolae Ioanto, câte 20 cenți, George Rotariu 10 cenți, toți din Proștea, Ana Muntean 25 cenți, din Veseud, George Firu 25 cenți, din Iacobeni, Ioan Zlatu 30 cenți, din Cincul-mare, Nicolae Ibașfalean 10 cenți, din Brateiu, Ioan Alexandru 20 cenți, din Ilimbav, Dumitru Balomir 10 cenți, din Itfa (Sărbia), Ioan Manițiu, Toader Lovotă, câte 25 cenți, Toader Răduț și Ioan Stanciu, câte 10 c., Ioan Stanciu 5 cenți, toți din Ghijasa-inf., Zacheiu Văduoiu 50 cenți, Marcu Nicolae 10 cenți, ambii din Vecerd Dan Micu, Alexandru Crișca, câte 25 cenți, ambii din Ghijasa-sup., Ioan Tintea 25 cenți, George Căzilă 20 cenți, ambii din Săscuș, George Buzaș 25 cenți, Petru Buzaș, Ioan Buzaș, câte 25 cenți, Ioan Baraș 10 cenți, toți din Jacul-român, Felofteiu Banciu 25 o., din Zlagna, George Luca, Ioan Văcariu, câte 15 cenți, Aurel Moldovan 25 cenți, Petru Carăbulea și Isaia Cioran, câte 10 cenți, toți din Oena-Sibiului, Nicolae Orotă 25 cenți și Negoe Ioan 10 cenți, ambii din Topârcea, Paraschiva Oros 20 cenți, din Sibiu și Alexă Bănda 25 cenți, din Șaldorf.

Cu suma toată de 125 coroane a comandat I. Drogoman policandru dela tipografia și librăria diecezană din Caransebeș, pe care l-am primit.

Tuturor donatorilor și în special celorce au colectat, le exprim în numele biseriei și pe calea aceasta cea mai profundă mulțumită, dorindu-le ca să se întoarcă sănătoși la vetrele lor.

Tichindeal, la 8 Februarie 1907.

Ioan Tatu
paroh ort.

Poșta redacției.

Gherla. Hațieg. Ofenbaia. Sântă-Mărie. Butene. Primit și vor urmă pe rând.

Teatru.

Mercuri: Das Glas Wasser, comedie. Joi: Johnisfeuer, dramă.

Incercările făcute

de medici practici au dovedit că oleul de pește în compoziția „Emulsion”-ului lui Scott are un efect cu mult mai mare ca oleul simplu de pește. În una din renumitele clinici s'a făcut experiență și s'a dovedit că folosind oleul de pește în forma lui naturală se obține unsoare organică de patru-ori mai multă ca cantitatea de oleu folosită, pe când cu „Emulsion”-ul lui Scott, cantitatea de unsoare a înțreuit trei-bine de șapte ori cantitatea de oleu de pește naturală în „Emulsion”-ul lui Scott. Unii medici au mai ales să folosească „Emulsion”-ul lui Scott, care are un efect mai mare decât orice altă emulsion de pește.

DR. EMIL BUDAI, „Stadtpoetneke” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Prețul sticlei originale: cor. 2-50.
Se capătă în toate farmaciile.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasă primă din Borgopund, pe baza ordinului conzistorial d. d. 13 Februarie 1907 Nr. 1173 bis. prin aceasta se scrie concurs cu termen de 60 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a-și înainta suplicile înscrise conform normelor în vigoare dovedind calificațiune pentru parohii de clasă I. în termenul deschis la oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Bistrița, și până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral să pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta.

Din sedința comitetului parohial ținută în 25 Februarie 1907.

Prezidentul comitetului:

Iuliu Suceava.

Nr. 238/1907.

Văzut:

Notariul:

Teofil Vlad.

[80] 1—3

S. Monda

protopresbiter.

Concurs

Pe baza rezoluțiunii Prea Venerabilului Conzistor din 6 Februarie 1907, Nr. 827 B., se publică concurs pentru postul de capelan, lângă neputinciosul paroh, în parohia de clasă a III-a Holbav din protopresbiteratul Branului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt jumătate din venitele parohiei.

Concurenții să-și trimită cererile cu documentele prescise la subsemnatul oficiu protopresbiterial și să se prezenteze într-o Duminică acolo, spre a-și arăta dexteritatea în cântarea și cuvântarea bisericească.

Zerneck, 25 Februarie 1907.

În conțelegere cu comitetul parohial. Oficiul protopresbiterial gr. or. al Branului.

[74] 2—3

Ioan Dan

adm. ppresb.

Nr. 204/1906.

[70] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericească vacantă de clasă III Gârda de sus cu filia Neagra-de-sus se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești din partea statului.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu până la termenul convenit și să se înfățișeze înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Oficiul protop. gr. or. al Câmpenilor. Câmpeni, 20 Februarie 1907.

Romul Furdul

protopresb.

Nr. 206/1906

[71] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericească vacantă de clasă III Valea-verde se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești din partea statului.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu în termenul convenit și să se înfățișeze înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Oficiul protop. gr. or. al Câmpenilor. Câmpeni, 20 Februarie 1907.

Romul Furdul

protopresb.

6500 meri nobili

de 4 și 5 ani

din soiurile Batull, Carmelit-Reinette, Cassel-Reinette, Goldparmân, Poinic, Stettin

sunt de vânzare

la moșia subscrisei din Șmig (Somogyom).

Prețul unui pom numai 70 fil. (35 cr.), la cumpărări în masă dela 200 bucăți în sus 10% rabat.

Prețul e a se asemna deodată cu comanda la adresa subscrisei. Spedarea se efectuește din gara Medgyes, și până aci fără spese.

Emilia Dr. Russu,

soție de avocat

Sibiu — Nagyszeben.

[77] 1—3

Nu numai cetit

dar și probat trebuie

săpunul din lapte de crin
— Steckenpferd —

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai înainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistrii cum și o culoare delicată a feței.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs“ (piața mică), farmacia E. Rummel, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cismădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cismădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cismădiei), 82 49—52 Carol Arz (str. cismădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.

Viță de vie nobilitată.

Ca și în anii trecuți așa și acum

Prima plantațiune de viță nobilitată
de pe Târnave

Propr: Fr. Caspari, Mediaș 44, (Transilvania) a fost singura în întreaga țară, care a lăsat mușterilor săi cele mai sănătoase și mai curate sorte de viță de vie nobilitată. Dar și în viitor numai dela această firmă se pot procura cele mai variate sorte de viță nobilă, pentru vin de masă, desert etc., — prin a căror plantare și producere proprietarul viilor a obținut rezultatele cele mai frumoase.

Catalog ilustrat cu multe scrisori de mulțumită și recunoștință se trimite la cerere gratis și franco. [253] 38—40

Sfânta

Evangelie

Tipărită cu litere latine în Tipografia arhidiecezană, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit

Ioan Mețianu.

Se află de vânzare în Tipografia arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben, cu următoarele prețuri:

1. Nelegată cu K 15—
2. În legătură de piele roșie deschisă, tăietură galbă, colțuri încadrate simplu și în mijloc cu cruce, de amândouă părțile, veritabil aurită, cu copcii 25—
3. În legătură roșie fină, piele de chagrin, tăietura aurită, colțurile cu evangeliști, la mijloc înainte „Nașterea Mântuitorului“, la mijloc în dos „Restignirea“, pe amândouă părțile bogat aurită, cu două copcii tari de metal aurite 35—
4. Legătură în pluz, fin de mătăsă, icoanele de email, încadrate de metal, aurită, cu cutie solidă, căptușită pe dinlăuntru cu mătăsă:
 - a) cu patru icoane în colțuri și una la mijloc 100—
 - b) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc 125—
 - c) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc 140—

Administrația

Tipografiei arhidiecezane.

Prăvălie nouă.

Gerson Grünblatt

Piața-mare Nr. 3 și 5. SIBIU Piața-mare Nr. 3 și 5.

Palatul „Bodenkreditanstalt“.

Imbrăcăminte

— pentru domni, dame și pentru copii,
— apoi Ghete și Pălării.

PRINCIPIUL NOSTRU:

„Vânzare mare cu profit puțin“.

FIECARE cumpărător primește un block care valorează 5% rabat în marfă. [53] 4—5

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune e a se
aparatură vindecă boale

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest
vechi de 20 ani.

aparatură aceasta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, în-
pedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, furturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri
de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa pozei de mâncare, reumatism la mâini și
picior, reuma, podagră, ischiad, udul în pat, influența, insomnie, epilepsie, circulația neregulată
a sângelui și multe altele. Este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

În anularea mea se află atestate în se din toate părțile că am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Am inventat și perfecționat acest aparat și că el este un mijloc sigur și eficient de a trata toate aceste afecțiuni.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Streinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depozitul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 1—

Sibiu — Nagyszeben.

Requisite de scris

se pot procura
de la

Librăria arhidiecezană